



Reka naj še povezuje ljudi

DUŠAN UDOVIČ

Soča je eden sijočih biserov naših krajev, plemenita skupna dediščina, za večno vklesana v Gregorčičeve verze in stoletni spomin na fronto, ki je po njej dobila ime. Tako kot mamljivo damo so jo portetirali mnogi, nazadnje mojstrsko kolega Andrea Bellavite. Soča je po svoje mit, vezana na Goriško tako, kot je Trst na morje. A reka je tudi danes vir življenja, raznolike človeške prisotnosti in pozornosti, ki je tudi v sedanjih časih pomembna in živa, čeprav nanjo včasih pozablamo.

Te dni bo Soča zopet v ospredju zaradi Soške regate, ki slavi tridesetletnico. Regata je v bistvu to, kar so bili drugod pohodi ob odprti meji, z jasnim sporočilom o sožitju in podiranjju pregrad, tudi reka naj povezuje narode in ljudi. Ob pomembni obletnici je pričakovati in želeli primerno množično udeležbo in prijazno vreme, ki bi jo omogočilo.

Soča je danes v dobršni meri prepoznavna tudi po kajakaškem športu. Vtipkaš geslo »Prijon« na spletni iskalnik in že se ti odpre neskončen svet kajakov, izdelanih in dodelanih z vrhunsko tehniko, za vse mogoče okoliščine in razmere, za reko, morje, vrhunski šport ali rekreacijo. Skoraj narejeni po meri, tako kot čevlji. Do pred kratkim nisem vedel, da je to eden glavnih izdelovalcev tega artikla, ki prihaja iz Nemčije, korenine pa ima v Solkanu. Leta 1929 rojeni Anton Prijon je svojo mladost preživel na Soči, kjer je tudi naredil načrt za svoj prvi zmagoviti kajak. Kot izvemmo na spletu, postane potem leta 1959 svetovni prvak, si v Nemčiji ustvari družino, ki postane »dinastija« proizvodnje kajakov. Najbrž ni slučaj, če je pred leti prav v Solkanu zrastel pomemben kajakaški center, ki prireja tudi svetovna prvenstva.

Na to zgodbo gre spomniti ob današnjem odprtju razstave v goriškem Trgovskem domu, kjer bo ob bližajoči se tridesetletnici Soške regate na ogled edinstvena zbirka kajakov, vse od častitljivega lesenega prednika iz leta 1952. Obletnica pove, kako je Soča na naši strani meje tudi športno živila in še danes živi morda predvsem v zavesti Slovencev, po zaslugi kajakaškega kluba Šilec. Naj ne pozabijo na to vsi tisti, javni upravitelji in drugi, ki so kakorkoli soodgovorni pri načrtovanju prostora ob Soči in urejanjem življenja ob njej.

MIGRANTI - Pritisk na Evropo ne popušča

Napetost na meji med Srbijo in Madžarsko

Nova tragedija v Sredozemlju: 50 mrtvih



ATENE / DRESDEN / SKOPJE / BUDIMPEŠTA - Pritisk migrantov na Evropo se nadaljuje. V Grčiji, Makedoniji in Srbiji beležijo prihode na tisoče novih migrantov. Madžarska se je na val migracij odzvala celo z napovedjo napolitve vojske na mejo s Srbijo. V Nemčiji se medtem vrstijo napadi na azilne domove, nemška kanclerka Angela Merkel pa je napovedala, da tega ne bo dopuščali. Več kot 200.000 migrantov je od začetka letošnjega leta doseglo grške otoke v Egejskem morju. Od tega jih je 100.000 v Grčijo prišlo v zadnjih dveh mesecih, je včeraj povedal grški minister, pristojen za obalno stražo, Todoris Driach.

Iz Sredozemlja pa poročajo o novi migrantski tragediji. V podpalubju ladje z migranti ob obali Libije v Sredozemskem morju so odkrili okoli 50 trupel migrantov. Na 2. strani

TRST - Priseljenci V Silosu vse hujše

Predsednik Italijanskega solidarnostnega konzorcija ICS, ki neposredno skrbi za priseljence v tržaški pokrajini, Gianfranco Schiavone zavrača očitke predstavnikov varnostnega odbora Trieste United Security, ki so v prejšnjih dneh obiskali Silos in zabeležili poslabšanje življenjskih pogojev priseljencev. Člani odbora so na Facebooku objavili fotografije in se potožili, da so migranti prepuščeni samim sebi in nemilosti vremena. Na 4. strani

LJUBLJANA Kulturni ambasador Boris Pahor



LJUBLJANA - Ministrica za kulturo Julijana Bizjak Mlakar je pisatelju Borisu Pahorju ob njegovem 102. rojstnem dnevu podelila častni naziv kulturni ambasador Slovenije. Častni naziv je prejel za neprecenljiv in iskren boj za slovensko kulturo in pravice slovenskega jezika, za zvestobo narodu ter prizadevanje za demokracijo in samobitnost Slovenije in slovenske kulture. Na 8. strani

Popravili železniško progo do Ljubljane

Na 3. strani

V Trstu o dostopnosti invalidskih vozičkov

Na 5. strani

Medobčinska unija, neznanek je še veliko

Na 9. strani

V Sovodnjah se začena gradnja parka

Na 9. strani

NAŠ INTERVJU - Sergij Pahor

Draga že pol stoletja zagovarja svobodo



TRST - V Parku Finžgarjevega doma na Opčinah se jutri popoldne pod geslom »Resnica, izrečena z ljubeznijo, nikdar ne rani« začnejo študjski dnevi Draga. Letos že petdeseti. O pomembnem jubileju oziroma prehojeni poti smo se pogovorili s Sergijem Pahorjem, predsednikom Društva slovenskih izobražencev, ki Drago organizira. Povedal je, da je Draga več desetletij ponujala ljudem priložnost, da povedo, kar hočejo - brez cenzure. Po osamosvojitvi Slovenije pa se njeno poslanstvo ni izčrpalo, saj je dialog vselej pomemben in potreben. Na 5. strani

KOŠARKA - Reprezentant Danilo Gallinari »Italija do mladih sploh ni prijazna«





BEGUNCI - Položaj iz dneva v dan težje obvladljiv

Pritisk migrantov na Evropo Madžarski vojaki na meji

Merkel: Nobene tolerance za tiste, ki niso pripravljeni pomagati ljudem

ATENE / DRESDEN / SKOPJE / BUDIMPEŠTA - Pritisk migrantov na Evropo se nadaljuje. V Grčiji, Makedoniji in Srbiji beležijo prihode na tisoče novih migrantov. Madžarska se je na val migracij odzvala celo z napovedjo napotitve vojske na mejo s Srbijo. V Nemčiji se medtem vrstijo napadi na azilne domove, nemška kanclerka Angela Merkel pa je napovedala, da tega ne bo dopuščali. Več kot 200.000 migrantov je od začetka letošnjega leta doseglo grške otoke v Egejskem morju. Od tega jih je 100.000 v Grčijo prišlo v zadnjih dveh mesecih, je včeraj povedal grški minister, pristojen za obalno stražo, Todoris Dricah.

Trije trajekti že vrsto dni prevažajo migrante z otokov v vzhodnem Egejskem morju do Pireja oz. Kavale ter so doslej transportirali že več kot 15.000 migrantov. Na otokih medtem vladajo kaotične razmere, saj po več sto migrantov spi na prostem in za njih ni ustrezno poskrbljeno, ker lokalne oblasti enostavno nimajo dovolj denarja. Najbolj prizadeti so otoki Leros, Kos, Lesbos, Kalimnos in Agatonisi.

Ti migranti nato dosežejo celino in nadaljujejo pot proti severu v smeri zahodne Evrope preko Makedonije, Srbije in Madžarske. V Makedonijo je pri Gevgeliji na meji z Grčijo v torek prispelo okoli 3000 migrantov. Iz Gevgelije je večina na novo prispelih migrantov v noči na včeraj že nadaljevala svojo pot proti meji s Srbijo.

Medtem so v Preševu na jugu Srbije v zadnjih 24 urah po navedbah srbskih oblasti zabeležili prihod okoli 2000 migrantov. Tudi večina teh migrantov je takoj po registraciji lahko nadaljevala pot proti severu. Po navedbah srbskih oblasti je ponoči kakih 50 avtobusov z okoli 1800 migranti prispelo v Kanjižo na severu Srbije v bližini meje z Madžarsko.

Večina se jih je nato peš odpravila proti Madžarski. Na meji s to državo pa prihaja do incidentov. Madžarska policija je blizu mejnega prehoda Roszke proti migrantom uporabila solzivec. Prehod ob vasi Roszke je eden izmed redkih odsekov, kjer še ne stoji obmejna ograja, ki jo Budimpešta namerava dokončati do konca meseca in s tem beguncem zapreti pot na svoja tla in naprej v EU. Policisti so s solzivcem proti migrantom posredovali, potem ko so ti skušali tamkajšnji največji madžarski center za begunce zapustiti, ne da bi jim poprej odvzeli prstne odtise. Samo v torek je madžarsko-srbsko mejo pri Roszkeju prečkalo več kot 2500 ljudi, kar je rekordno število v enem dnevu.

Madžarska se je odločila, da bo okrepila ukrepe za zavezitev migrant-skega vala. Generalni direktor madžarske policije Karoly Papp je napovedal, da bodo na mejo s Srbijo poslali več kot 2100 dodatnih policistov. Ti bodo patrolirali ob meji in nudili podporo okoli 1000 že nameščenim policistom.

Madžarska vlada namerava na mejo s Srbijo napotiti tudi vojake. Parlament naj bi o tem glasoval na izredni seji prihodnji teden. Vlada želi imeti možnost, da se zateče k uporabi vojske za zadeve, povezane z zavarovanjem meje, je dejal Szilard Nemeth, podpredsednik parlamentarne komisije za nacionalno varnost.

Migranti sicer večinoma ne želijo ostati na Madžarskem in se odpravljajo predvsem v Nemčijo, kjer pa zadnje dni beležijo nove napade na

Generalni direktor madžarske policije Karoly Papp je napovedal, da bodo na mejo s Srbijo poslali več kot 2100 dodatnih policistov.

ANSA



ustanove, ki gostijo prosilce za azil. Neznanec je ponoči skušal zanetiti požar v objektu za begunce v Leipzigu, že v torek zvečer pa sta dva opita moška z noži vdrla v zatočišče v mestu Parchim. Ksenofobni izgredi desničarskih skrajnežev so čez konec tedna potekali tudi pri nedavno odprtem azilnem domu v mestecu Heidenau v nemški zvezni deželi Saška. Pri tem je bilo ranjenih več kot 30 policistov.

Zaradi silovitosti izgrede je včeraj azilni dom obiskala tudi nemška kanclerka Angela Merkel. Ob tem so jo nasprotniki sprejemanja beguncem pričakali z žvižgi, med drugim pa so vzklikali »izdajalka, izdajalka«. Po obisku doma je Merklova dejala, da Nemčija ne bo dopuščala nasilnih protestov proti tujcem. Poudarila je, da imajo tisti, ki bežijo pred vojno, pravico do azila. »Ni tolerance za tiste, ki niso pripravljeni pomagati, ko je to pravično in človeško potrebno,« je dejala kanclerka.

Tudi nemški predsednik Joachim Gauck je med obiskom azilnega doma v Berlinu obsojil desničarske ekstremiste. Pohvalil je prostovoljce, ki beguncem pomagajo, ker da poskušajo pokazati, da »obstaja svetla Nemčija nasproti mračne, ki jo občutimo, ko slišimo o nradah na zatočišču prosilcev za azil«.

Iz Sredozemlja pa poročajo o novi migrantski tragediji. V podpalubju ladje z migranti ob obali Libije v Sredozemskem morju so odkrili okoli 50 trupel migrantov, ki so se domnevno zadržali zaradi izpušnih plinov motorja. Na ladji je bilo še več kot 400 preživelih migrantov, ki jih je rešila švedska ladja Poseidon.

Italijanski zunanji minister Paolo Gentiloni je medtem zavrnil kritike Francije in Nemčije na račun italijanskega načina obravnave več deset tisoč migrantov, ki dosejajo njeno južno obalo. Nemška kanclerka Merklova in francoski predsednik Francois Hollande sta namreč med ponedeljkovim srečanjem javno okrcala Italijo in Grčijo glede hitrosti oz. počasnosti, s katero vzpostavljata centre za registracijo novih migrantov.

Generalni sekretar Združenih narodov Ban Ki Moon pa je države v Evropi in drugod pozval, naj pokažejo več sočutja ter storijo veliko več za končanje vse hujše migrantske krize. Ob obisku Pariza je Ban poudaril, da se več sto tisoč migrantov in beguncev, ki bežijo v Evropo, poda na nevarne poti in jih ob prihodu ne smejo čakati novi izzivi.

RIM - Miniser Padoan

Nižanje davkov da, a tudi manj stroškov

RIMINI - Minister z finance Pier Carlo Padoan je včeraj kot gost mitinga gibanja Comunione e liberazione potrdil besede premierja Mattea Renzija, da bo vlada naslednje leto znižala davke. Padoan je poudaril, da gospodarska rast sicer obstaja, vendar vlada z njo ni zadovoljna, ker so številke prenizke. Zato so nujno potrebni strukturni posegi, ki jih v državi niso bili sprejeti dvajset let.

Padoan je spomnil na temeljne usmeritve vlade glede gospodarske rasti: strukturne reforme, izboljšanje trga dela, javna administracija, šola in javna financa. Pri tem so investicije osrednja »duša« gospodarske rasti, najpomembnejši element.

Glede davčne politike je finan-

čni minister dejal, da jo je treba ukviriti v širši kontekst, kajti nanjo ni mogoče gledati knjigovodsko. Vlada se bo po dosedanjih posegih v korist šibkejših slojev vsekakor usmerila v nižanje davkov, a to politiko je treba omogočiti z vzporednim nižanjem in racionalizacijo javnih izdatkov.

MINISTER PIER CARLO PADOAN

ANSA



UMOR

Pred kamero ubita dva ameriška novinarja



Tik pred strelom

ANSA

RICHMOND - Ameriška televizijska novinarja sta bila ustreljena med neposrednim prenosom s terena v ameriški zvezni državi Virginia, je sporočil britanski BBC. V streljanju med snemanjem intervjuja sta bila ustreljena 24-letna televizijska voditeljica Alison Parker in 27-letni snemalec Adam Ward. Televizijska postaja WDBJ7 je sporočila, da je do streljanja prišlo v nakupovalnem centru mestu Moneta v okrožju Bedford.

Moški, ki je ustrelil in ubil televizijska novinarja, je naredil samomor s strelnim orožjem. Šlo naj bi za nekdanjega zaposlenega na televizijski postaji WDBJ7, na kateri sta delali žrtvi. Vester Flanagan se je ustrelil, ko so ga policisti obkolili na avtocesti v Virginii. Po napadu je sicer na družbenih omrežjih objavil svoje posnetke incidenta pod imenom Bryce Williams. S tem imenom je nastopal pred kamero, ko je delal za WDBJ7.

Po poročanju ameriškega CNN je bil Flanagan približno leto dni zaposlen kot novinar pri WDBJ7, dokler ga pred dvema letoma niso odpustili.

BEOGRAD - Po pogajanjih v Bruslju

Zadovoljstvo za zgodovinski sporazum med Srbijo in Kosovom

BEOGRAD - Beograd in Priština sta včeraj izrazila zadovoljstvo ob zgodovinskem dogovoru, doseženem v torek na pogajanjih v Bruslju. Štirje sporazumi, ki sta jih podpisala strani, predstavljajo velik korak k normalizaciji dvostranskih odnosov med Srbijo in Kosovom. Srbski premier Aleksandar Vučić je ocenil, da gre za dobre sporazume, ki zagotavljajo varnost in obstanek Srbov na Kosovu. »Doseženo je bilo več, kot se je pričakovalo (...) V vsakem primeru nisem nezadovoljen s tem, kar smo dosegli in z veseljem bom šel septembra k našemu narodu na Kosovo,« je poudaril. Izrazil je prepričanje, da je s podpisom sporazumov odprta evropska pot Srbije.

Vučić in kosovski premier Isa Mustafa sta podpisala štiri sporazume - o skupnosti srbskih občin, energetiki, telekomunikacijah in mostu na reki Ibar v Kosovski Mitrovici.

Kosovski premier je izjavil, da so sporazumi velik uspeh, ki jim zagotavlja polno suverenost na celotnem ozemlju Kosova, tudi na večinsko srbskem severu. Po njegovih besedah so vsi sporazumi skladni s kosovsko ustavo in zakoni. Za skupnost srbskih občin, katere ustanovitev predvideva eden od sporazumov, je dejal, da bo nudila pomoč občinam z večinskim srbskim prebivalstvom, vendar pa ne bo imela nobenih izvršnih funkcij.

Vučić je po drugi strani zatrdil, da bo imela skupnost široka pooblastila, predsednika, podpredsednika, skupščino,

svet, grb, zastavo. »Lahko se jo bo financiralo iz Srbije in to je bilo nedvoumno rečeno, da ima Srbija to pravico,« je izjavil Vučić. Kosovski zunanji minister Hashim Thaci pa je dejal, da »nas je Srbija s podpisom teh sporazumov, v katerih je naša država označena kot Republika Kosovo, na nek način priznala«.

Visoka zunanjepolitična predstavica EU Federica Mogherini je v torek ocenila, da so sporazumi velik dosežek v procesu normalizacije odnosov med Srbijo in Kosovom. »Štirje sporazumi so podpisani bo dolgem dnevu dialoga med Srbijo in Kosovom. Prelomen dosežek v procesu normalizacije,« je zapisala na svojem računu na Twitterju. Tudi slovensko zunanje ministrstvo je na Twitterju pozdravilo sporazume, ki sta jih sklenila Srbija in Kosovo.

Dogovor pozdravljajo tudi v ZDA. Iz State Departmenta so sporočili, da bodo sporazumi izboljšali življenje v Srbiji in na Kosovu. Ob tem so pohvalili obe vladi za dosežen napredek in zagotovili, da bodo ZDA še naprej podpirale prizadevanje Evropske unije za nadaljevanje dialoga.

Srbija in Kosovo sta pred tem v okviru dialoga, ki poteka pod okriljem EU, dosegla dogovor glede prometa ob meji in priznavanja diplom. Tudi policijske enote na večinsko srbskem severu Kosova so že vključili v kosovske policijske sile. Napredek v normalizaciji odnosov je pomemben pri nadaljnjem približevanju obeh držav EU.



EXPO - Včeraj degustacija refoška, danes na vrsti vitovska s Krasa

Refošk iz Fojde, izrazita posebnost med vini FJK

MILAN - Naša dežela je tudi v teh zadnjih avgustovskih dneh aktivno prisotna na svetovni razstavi Expo v Milanu. Ob razstavnih hali združenja pridelovalcev Coldiretti ves teden poteka v okviru pobude »Campagna Amica« degustacija nekaterih deželnih pridelkov. V sami hali pa se vsakodnevno vrstijo kuharski tečaji, predstavitve ter tematske večerje. Včeraj zjutraj je deželni predsednik Coldiretti Dario Ermacora ob navzočnosti predsednice dežele Debore Serracchiani predstavil zadržere v naši deželi.

Poseben poudarek deželnim proizvodom te dni daje tudi Deželna ustanova za razvoj kmetijstva Ersu, ki je včeraj in danes v degustacijski dvorani Convivium v vinskem paviljonu - okus Italije priredila tri predstavitve - pokušnje deželnih dobrot. Včeraj so ob navzočnosti predsednice dežele Debore Serracchiani in odbornika za kmetijstvo Cristiana Shaurli predstavili refošk iz Fojde, danes zjutraj bodo ob prisotnosti odbornika vinogradniki Krasa predstavili Vitovsko, popoldne pa sta na vrsti brovada (kislja repa) in v vinskih tropinah zorjen sir Latteria.

Predsednica Dežele FJK Debora Serracchiani in odbornik za kmetijstvo Cristiano Shaurli na včerajšnji predstavitvi refoška iz Fojde na Ekspu

AW



Claudio Zani, župan občine Fojda in občan, je predstavil avtohtono vinsko sorto refošk iz Fojde in primer dobre prakse tamkajšnjega združenja proizvajalcev. O refošku iz tistih krajev

najdemo omembe že v petnajstem stoletju, nekateri celo pravijo, da so stari Rimljani za znani Pucinum cesarice Livia pili prav vino iz teh krajev.

Vsekakor gre za avtohtono sorto, ki

je predvsem v zadnjih dveh desetletjih pridobila precej na razpoznavnosti in kakovosti, podobno kot ostale avtohtone sorte naših krajev, kot je poudaril deželni odbornik Shaurli, ki je iz tudi dona iz Fojde, kateri je županoval do izvolitve v deželni svet.

Ponudbo in vztrajnost desetih proizvajalcev refoška iz Fojde moramo označiti za dobro prakso, saj so s posebnim trudom dosegli podobno DOC COF-Vzhodni furlanski griči, predvsem pa uvedli nekaj zares edinstvenega: enako etiketo za vse proizvajalce, na kateri se spremeni le ime proizvajalca. V tem primeru niše kakovostne proizvodnje je bilo to lažje, saj skupaj ustekleničijo le nekaj nad 20.000 steklenic letno, a vendar je ta skupni nastop nekaj edinstvenega in energija pozitivnega.

Povezovanje je pozdravila tudi predsednica Debora Serracchiani, ki mora v vlogi guvernerke seveda skrbeti za promocijo vseh vinskih sort naše dežele, predvsem ker so vina paradni konj kakovostnih adutov FJK. Vsekakor je zgodba teh desetih proizvajalcev iz naravno obdarjenega okolja nekaj, kar dodaja vrednost promociji našega teritorija. (AW)

LJUBLJANA - Sanacija primorske železniške proge

S ponedeljkom spet potniški vlaki na progi v smeri Ljubljane

LJUBLJANA - Sanacija primorske železniške proge, ki je v lanskem žledolomu utrpela veliko škodo, se bliža koncu. Levi tir med Logatcem in Borovnico bodo elektrificirali še pred začetkom šolskega leta, zato bodo med Ljubljano in Primorsko od ponedeljka znova vozili potniški vlaki, so sporočili iz Slovenskih železnic. V ponedeljek, 31. avgusta, bodo vlaki vozili še po letnem voznem redu, v torek, 1. septembra, pa po zimskem voznem redu, ko je za vožnje predvidenih več vlakov.

Žled je februarja lani močno poškodoval primorsko železniško progo, med Borovnico in Pivko pa je bilo vožno omrežje za napajanje električnih vlakov skoraj popolnoma uničeno. Na več mestih so bile pretrgane žice, celotna nosilna struktura je na desetinah kilometrov proge popolnoma popustila.

Slovenske železnice so takoj po žledolomu začele sanacijo in v nekaj dneh oba tira usposobile za vožnje dizelskih lokomotiv. Konec lanskega leta je bilo vožno omrežje sanirano na ce-

lotnem odseku med Koprom oz. Sežano in Logatcem, zamenjava električnih lokomotiv z dizelskimi pa odtlej poteka na postajah Rakek in Borovnica.

Dela so nato nadaljevali na progi med postajama Logatec in Borovnica. Na tem odseku je po desnem tiru železniški promet z električno vleko stekel 18. junija, od takrat pa dela potekajo na levem tiru. Zdaj se končujejo tudi ta.

Slovenske železnice so večino vlakov proti Primorski doslej nado- meščale z avtobusi.



fototrip '15 70 let



Pošljite svoj posnetek na naš dnevnik direktno iz spletne strani preko rubrike Fotografije bralcev ali po elektronski pošti na tiskarna@primorski.eu (Fotografijo lahko dostavite tudi osebno v uredništvih v Trstu in Gorici).



Zbor Jacobus Gallus na julijski turneji po Sardiniji bere Primorski dnevnik pred nastopom pri Castelsardu

GALLUS

SSk v petek (jutri) o teritorialnih unijah

TRST - Pred dnevi je zapadel termin, do katerega so bile občine poklicane, da sprejmejo (ali odklonijo) statute snujočih se teritorialnih unij oz. zvez na osnovi deželnega zakona 26/2014. Stranka Slovenska skupnost bo svoja stališča glede na različne situacije v treh pokrajinah in naslednje politične korake predstavila na tiskovni konferenci, v petek, 28. avgusta, ob 11. uri na sedežu stranke v ul. Gallina št. 5 v Trstu. Spregovorili bodo deželni tajnik SSK Igor Gabrovec in pokrajinska tajnika Marko Pisani za Tržaško in Julijan Čavdek za Goriško.

Izlet na Expo SDGZ po ugodni ceni

Letos poteka v Milanu svetovna razstava EXPO 2015, v okviru katere se predstavlja 142 držav iz celega sveta, med drugim tudi Italija in Slovenija s svojima paviljonoma. Za člane prireje SDGZ enodnevni izlet po ugodni ceni z obiskom razstave EXPO.

Program izleta: Opčine - Milan - Opčine. Odhod avtobusa iz Opčin bo v petek, 4. septembra, v zgodnjih jutranjih urah (4.30). Prihod v Milanu tik pred odprtjem sejmišča. Sledi prosti čas, namenjen individualnemu ogledu svetovne razstave. Odhod iz Milana je predviden med 21.30 in 22. uro, povratek v Trst bo med 1.00 in 2.00 uro ponoči. Datum odhoda: petek, 4.9.2015, 04.30 (parkirišče nasproti bencinske črpalke - Opčine).

Promocijska cena izleta: člani SDGZ ter stranke Servisa in Servisa Koper imajo na razpolago promocijski paket po znižani ceni: 50 €.

Zadnji rok za prijavo: 31.8.2015. Cena velja za 1 osebo in vključuje: Organiziran avtobusni prevoz na relaciji Opčine - Milano - Opčine, Celodnevno vstopnico EXPO Milano 2015.

Prijave in več informacij: info@sdgz.it ali na tel. št: 040 67 248



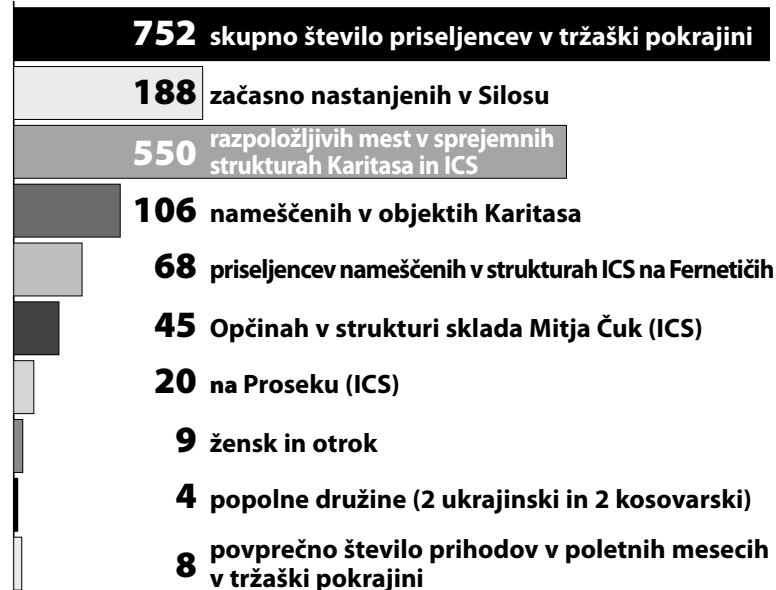
PRISELJENCI - Očitki varnostne skupine Trieste United Security in stališče ICS

Življenjski pogoji v Silosu so se kljub pomoči poslabšali

Življenjske razmere migrantov, ki so začasno nastanjeni v Silosu, so čedalje bolj zaskrbljujoče, med drugim je deževje prejšnjih dni razpadajoče prostore bivšega skladišča deloma zalilo z vodo. Preko Facebooka je prostovoljna organizacija Trieste United Security, ki se je sama oklicala za posrednika med prebivalci in silami javnega reda, objavila fotografije zasilnih ležišč skupine pribežnikov, ki dokazujejo nespodobne življenjske pogoje.

Prostovoljci varnostne organizacije so po ogledu Silosa izjavili, da so migranti prepuščeni samim sebi in nemilosti vremena. Izjava je povzročila dokaj oster odgovor predsednika italijanskega solidarnostnega konzorcija ICS Gianfranca Schiavoneja. Ta zanika trditve omenjene tržaške skupine in poudarja, da za prošilce za azil, ki so začasno nameščeni v Silosu in čakajo na namestitve v sprejemnih centrih, skrbi v prvi vrsti tržaška škofijska Karitas. »Ta ustanova jim nudi dva topla obroka na dan, preskrbljeni so z zdravstveno oskrbo, podnevi lahko zahajajo v prostore ICS in skupnosti S. Martino v Ul. Udine, lahko pa uporabijo tudi občinsko kopalnico. Skratka, minimalno pomoč imajo zagotovljeno,« pravi Schiavone. Predsednik tržaškega ICS hkrati obsoja radovedneže in take, ki ne prinašajo humanitarne pomoči v Silos, saj ti ne prispevajo k boljšemu razumevanju in rešitvi težkega trenutka.

Pri ICS pa ne zanikajo, da so se razmere v Silosu v zadnjih dneh poslabšale, predvsem zaradi prihodov novih pribežnikov in njihovega počasnega premeščanja v druge italijanske dežele. Upočasnjeni proces pa Schiavone pripisuje predvsem desničarskim in skrajno desničarskim političnim skupinam iz Lombardije in Veneta, ki z demonstracijami in številnimi kampanjami proti odpiranju novih sprejemnih struktur zavirajo celoten državni proces sprejemanja. »Odgovornost in breme ostane na tak način na ozemljih prihoda migrantov. Ti pa so kljub prostorski stiski in iskanju novih rešitev s časom uspeli vzpostaviti inovativen oskrbovalni sistem,« piše še Schiavone. (mar)



PREFEKATURA - Nov načrt sprejemanja Migranti v nekdanjih vojašnicah na Krasu?

»Nikomur ni všeč to, kar se dogaja v Silosu, niti uradom prefekture, še toliko manj Občini Trst. Rešitev je začasna,« poudarja namestnik tržaške prefekture Rinaldo Argentieri, ki je že v tork napovedal nove rešitve. Širitev mreže sprejemnih središč, pravzaprav koriščenje posebne konvencije med prefekturo in tržaško občino, se ni popolnoma obnesla. Namestnik prefekture Garufi je pa ne skriva težav: »Nimamo kaj prekrivati. Res je, nismo bili kos nalogi, saj nismo našli pravočasne ustrezne rešitve. Na vrata že trka jesen z visoko možnostjo novih prihodov, tako da začasne rešitve, kot so Silos, ne bomo upoštevali. Iz-

delujemo nov načrt, kjer so prvi kandidati za preoblikovanje v sprejemne strukture nekdanje vojašnice,« nam je dejal Argentieri, ki si je v avgustu ogledal skoraj vse državne objekte v tržaški pokrajini. S pomočjo strokovnjakov je Prefektura ocenila, da so nekateri objekti potrebni korenitejšee obnove, drugi pa ustrezajo potrebam namestitve pribežnikov. Argentieri se ni spustil v podrobnosti, povedal pa je, da primerni objekti naj se ne bi nahajali na ozemlju Občine Trst. »Preden bi razmišljali o novih prihodih moramo pomagati ljudem, ki so že na našem ozemlju. To je naša moralna in pravna dolžnost,« je še dejal. (mar)

NA SPLETU Varnostni odbor zbira obveščevalce na Facebooku

Trieste United Security je skupina, katero sestavljajo tržaški prostovoljci, ki jim je posebno pri srcu javna varnost. Zgledujejo se po mednarodnem projektu Crime Stopper International, ki deluje že v 28 državah. Skupina ali odbor si kot prvi cilj postavlja širitev ozemeljske informacijske mreže predvsem preko socialnih in drugih spletnih platform. V svoje vrste preko spletne strani www.triesteunitedsecurity.org vabijo vse, ki bi radi prispevali h kapilarnemu spletnemu obveščevanju. Na spletni strani pišejo, da so popolnoma apolitična organizacija. Skupina pa združuje ljudi, ki se opirajo na spoštovanje zakona, z namenom učinkovitejšega preprečevanja kriminalnih dogodkov.

Odbor se torej postavlja v bran legalnosti in se ponuja kot posrednik med prebivalci in silami javnega reda. Zelo obiskana je predvsem Facebook stran Trieste United Security, preko katere se oglašajo tržaški uporabniki socialnega omrežja. Stran je do danes zbrala več kot 6000 všečkov. Opozorila se v glavnem nanašajo na ukradene mope in sumljive osebe, ki se potikajo v različnih mestnih četrtih. Med brskanjem strani naletimo tudi na obvestila najdenih in izgubljenih predmetov, ključev in celo avtomobilskih registrskih tablic. Nekateri (neodgovorno) celo objavljajo pričevanja kaznivih dejanj, še preden bi poklicali sile javnega reda.

Nazadnje je fotogalerija z obiskom nekaterih prostovoljcev v Silosu sprožila val komentarjev in postavila v ospredje delovanje varnostnega odbora. (mar)

POLITIKA SEL pozdravlja novo Julijsko teritorialno unijo

Stranka Svobode, ekologije in levice pozdravlja ustanovitev Julijske medobčinske teritorialne unije, ki je formalno nastala v ponedeljek, še posebej pa pozdravlja dejstvo, da je njen statut dvojezičen.

Kot je namreč povedala večraj pokrajinska koordinatorka SEL Sabrina Morena, so tržaški župani in župani okoliških občin opravili dobro delo in zato ni čudno, da je statut dvojezičen. Polemike, češ da je tržaški župan Roberto Cosolini omogočil dvojezičnost, ki jih podpihujejo nekateri desnosredinski politiki, pa so v tretjem tisočletju brezpredmetne in zazrte v preteklost, je dejala Sabrina Morena in izrazila upanje, da bodo imeli vsi bodoči svetniki možnost uporabljati slovenščino v dvorani tržaškega občinskega sveta.

Veliko zadoščenje za ustanovitev nove unije je izrazila tudi tržaška Demokratska stranka, ki je poudarila plodno sodelovanje vseh dejavnikov pri njeni izdelavi, saj so nazadnje upoštevali identiteto vseh.

Ussai: Prekličite razpis!

Deželna odbornica za zdravstvo Maria Sandra Telesca naj prekliče razpis za tiskovnega predstavnika tržaškega zdravstvenega podjetja, bolnišniškega podjetja in bolnice Burlo Garofolo. To je poziv deželnega svetnika Gibanja 5 zvezd Andree Ussaia, ki meni, da je razpis nekomu pisan na kožo ter da je vodstvom teh podjetij jasno, kdo bo zmagovalec. Ussai pravi, da je bil razpis objavljen 11. avgusta, torej sredi počitniškega obdobja, vso dokumentacijo pa je bilo treba poslati v pičlih 15 dneh. Razpis zahteva od kandidata univerzitetno diplomno in znanje na področju zdravstvenega kriznega obveščanja, v novinarsko zbornico mora biti vpisan najmanj 10 let. Novinar bo v dveh letih prejel 124 tisoč evrov.

PRISTANIŠČE - Sindikat USB zahteva upoštevanje pariške mirovne pogodbe

Stavka za VIII. prilogo

Sprevod in sprejem na prefekturi - Zelo ostro stališče sindikatov Cgil, Cisl in Uil: »Protest je bil izključno v politične namene«

Skoraj 250 pristaniških delavcev se je po ocenah tržaške kvesture včeraj dopoldne zbralo pred sedežem Pristaniške oblasti, od koder je nato krenil sprevod do Velikega trga. Pristaniški delavci, ki so stavkali ves dan in popoldne tudi začasno preprečili vstop tovornjakov v pristanišče, so na Velikem trgu razgrnili transparente in zahtevali upoštevanje osme priloge k pariški mirovni pogodbi iz leta 1947, ki določa številne dolžnosti upraviteljev prostocarinskega pristanišča ter pravice pristaniških delavcev. Delegacijo delavcev oziroma njihovih predstavnikov je sprejela vladna komisarka Francesca Adelaide Garufi. Popoldne je protestnike po mestoma razburkanem dogajanju pred vhomom v pristanišče sprejel tudi komisar Pristaniške oblasti Zeno D'Agostino, ki je bil na osnovi odloka ministra za prevoze Graziana Delria ravnokar potrjen na to mesto. Po podatkih Pristaniške oblasti je stavkalo 85 odstotkov zaposlenih na 7. pomolu in 100 odstotkov uslužbenecv družbe Adriafer; pristanišče je



vsekakor delovalo brez težav.

Stavko in protest sta priredila Koordinacija tržaških pristaniških delavcev (CLPT) oziroma osnovni sindikat USB, sodelovali pa so tudi člani Gibanja Svobodno ozemlje (med njimi sta bila predsednik oz. podpredsednik Vito Potenza in Andrej Rupel) in drugih subjektov, ki v bistvu zagovarjajo stališče, da je treba upravljati mednarodno prostocarinsko pristanišče na osnovi določil mirovne pogodbe. Stavko sta podprla tudi Komunisti-

čna stranka Italije in tržaški občinski svetnik Gibanja 5 zvezd Paolo Menis.

Delegacijo stavkajočih delavcev je po sprevodu, ki ni povzročil večjih težav v prometu, sprejela prefektnja, ki je najavila, da bo v roku 8-10 dni sklicala sestanek s komisarjem D'Agostinom. Pristaniškim delavcem to ni bilo po godu in so zato zgodaj popoldne v sprevodu krenili do pristanišča, kjer so nameravali preprečiti promet tovornjakov. Protestnike so pričakali policisti in karabi-

Levo: Pristaniški delavci na Velikem trgu. Desno: prerivanje s policiji pred vhomom v pristanišče

FOTODAMJ@N



njerji, ki so jih ustavili pred vhomom v pristanišče. Začelo se je pogajanje in mestoma ostro prerivanje, nakar je delavce naposled sprejel komisar D'Agostino, ki je prisluhnil njihovim zahtevam.

Protest so zelo ostro ocenili sindikati Cgil, Cisl in Uil, ki so izrazili »zaprepaščenost« nad stavko, ker je bila po njihovem mnenju izrazito politične narave. Bistvo stavke je bila zaščita 8. priloge mirovne pogodbe, proglasil pa jo je en sam sindikat, so ugo-

tovili sindikati in poudarili, da je prišlo pred tem do pomembnih novosti glede upravljanja pristanišča, ki bodo blagodejno vplivale tudi na pristaniške delavce. Stavka je še bolj huda v trenutku, so dodali, ko so Pristaniška oblast in omenjeni sindikati komaj podpisali okvirni sporazum glede sindikalnih odnosov, ki predvideva med drugim pomembne ukrepe glede pristaniških delavcev in sploh organizacije dela v pristanišču.

A.G.



LJUBLJANA - Pisateljica počastila ministrica za kulturo

Boris Pahor kulturni ambasador Slovenije

Ministrica za kulturo Julijana Bizjak Mlakar je pisatelju Borisu Pahorju včeraj ob njegovem 102. rojstnem dnevu podelila častni naziv kulturni ambasador Republike Slovenije. Pahor je priznanje označil kot dragoceno za Slovenijo, saj dviga vrednost slovenske kulture v javnosti tudi mednarodno. Kot je dejal, je danes pomembno, da si Slovenci priznamo, da se kot eden najbolj kulturno razvitih narodov premalo cenimo, a ne v smislu zgrešenega nacionalizma, temveč spoštovanja naših prednikov.

Prej smo imeli 30-40 let internacionalizem, ki je zapostavljal nacionalno, danes pa je po njegovem mnenju še slabše. Imamo globalizem, ki se ne zanima za to, da bi obstajala nacionalna zavest, povezuje ljudi s svojo kulturo, zgodovino, s tistim, kar je bogastvo nekega naroda. Mladi mislijo, da je tehnološki razvoj bogastvo, da je globalizacija sveta rast, a Pahor je prepričan, da je to čisti negativizem. Tehnologija bi morala biti po njegovem prepričanju človeku v pomoč, da se razvija, a ne tako, da z njo pozablja to, kar je duhovno bistvo človeškega dostojanstva.

Tržaški pisatelj je častni naziv prejel za neprecenljiv in iskren boj za slovensko kulturo in pravice slovenskega jezika, za zvestobo slovenskemu narodu ter prizadevanje za demokracijo in samobitnost Slovenije in slovenske kulture, kar je dolga leta izražal tudi v reviji Zaliv. Po prepričanju ministrice je Pahorju obdobje dela pri reviji za književnost in kulturo Zaliv še po-



Boris Pahor z ministrico za kulturo Julijano Bizjak Mlakar

STA

sebej drago. Revija je širila demokratično kulturo, svobodno polemiko in se zavzemala za demokratizacijo Jugoslavije ter za krepitev položaja Slovenije. Bitka za demokracijo, ki jo je bil z Zalivom, je bila ena njegovih pomembnejših bitk s sistemom, čeprav njegovo življenje sestoji iz nešteti bitk z nedemokratičnimi sistemi.

Kot je še dejala ministrica, nas pisatelj še danes navdušuje z bistrim duhom in svežino misli o preteklosti, s presojami današnje stvarnosti in z jasnim pogledom v prihodnost. Krutost nacionalistične razarodvalne ideologije, ki ji je bil priča v mladosti in trde življenjske izkušnje med

drugo svetovno vojno in po njej so ga izoblikovale v neizprosnega borca za slovenski materni jezik, v humanista, idealista in angažiranega umetnika. Slavljenju je čestitala in mu podarila goloba miru, ki ga je oblikoval Oskar Kogoj.

Boris Pahor pa si je ob zdravici v knjigarni Konzorcij, kjer so predstavili dve novi deli (Rdeči trikotniki in prispevke s simpozija ob njegovem lanskem rojstnem dnevu), zaželel enotnosti med Slovenci. Dejal je, da moramo Slovenci stopiti skupaj, da »rešimo to našo državo«, kulturo in jezik, ki smo ga skozi stoletja ohranili navkljub neugodnim pogojem. (STA)

NATEČAJ - Pod vodstvom mojstra Pistoletta Revitalizacija starega pristanišča z umetnostjo

Tržaško staro pristanišče bo v naslednjih mesecih deležno nove urbanistične linije, ki bo narekovala obnovo opuščeni pristaniških objektov. Pot ustvarjalnosti in domišljiji ne bodo utirali le arhitekti, geometri, podjetniki in predstavniki drugih strok, ampak tudi mladi umetniki, ki se lahko do 31. avgusta (elaborate je treba oddati do 21. septembra letos) prijavijo na mednarodni umetniški natečaj z naslovom Zattere per il terzo paradiso (Splavi za tretji paradiz).

Umetniški projekt v sodelovanju s Pistolettovo fundacijo Cittadellarte in z združenjem Andandes in Gruppo Immagine ter s podporo Dežele FJK in pod pokroviteljstvom Pristaniške oblasti pripravljata So-Fresh in Spazio5 artecontemporanea, njegova iztočnica pa bo Pistolettov Tretji paradiz na Zemlji (2003). Gre za projekt enega največjih italijanskih umetnikov Michelangela Pistoletta (*na sliki desno*), Pistoletto je tudi avtor letošnjega plakata za Barcolano, ki s simbolom, naslovljenim Tretji paradiz, naslavlja spravo med naravo in človeškimi izumi, ženskim in moškim principom, novo konceptualno matriko, ki reflektira raznolike odnose med človeštvom in družbo. Skratka, naslov Tretji paradiz simbolizira zlitje narave in človeških izumov, v fokus pa postavlja tudi teme, povezane s ponovno uporabo in trajnostnim razvojem.

Umetniški projekt v starem pristanišču bo mlade umetnike spodbudil h kreativnosti, ustvarjalnosti in osebni izražanju. Cilj projekta je umetnost in umetniško izražanje približati ljudem ter jim pokazati, da lahko opuščeno območje redefinirajo tudi mladi umetniki. Za sodelovanje pri

natečaju so organizatorji postavili starostno omejitev do 30 let, svojo domišljijo pa bodo umetniki lahko izrazili na manjšem območju starega pristanišča, ki ga bodo morali na novo definirati in predvsem revitalizirati. Seveda skozi prizmo umetnosti. Žirijo, ki jo bodo sestavljali sodobni umetniki, kot so Michelangelo Pistoletto, Maria Rosa Sossai, Alessandro Sambini, Manuela Sedmach, Francesca Lazzarini, Manuel Fanni Canelles, Giulio Polita in Ryts Monet, bodo ocenjevali izvirnost elaboratov ter njihovo cenovno dostopno realizacijo, umetniki pa so vabljeni, naj v elaboratih raziskujejo vprašanja časovnosti, preteklosti, sedanjosti in prihodnosti. Vprašanja torej, ki so značilna za Pistolettova dela in njegov Tretji paradiz. Vse dodatne informacije o umetniškem natečaju so dostopne na spletni strani www.spazio5.net. (sč)



Kako so kuhali pri Kosovelovih

Kosovelova knjižnica Sežana v sodelovanju z ZTT in Založbo Buča vabi danes ob 18. uri na predstavitev knjige receptov Tončke Kosovel z naslovom Kako so kuhali pri Kosovelovih. Knjigo so že predstavili na Kosovelovi domačiji in na Kulinartfestu. Tokratna predstavitev sodi med dogodke v okviru sezonskega občinskega praznika.

Solokamp vabi v Kazlje in Štanjel

Flavtiste so se pod mentorstvom Milene Lipovšek že izkazale, drugi sklop poletnega izobraževalnega kampa Solokamp je namenjen solopevcem in harmonikarjem. Sklepni koncert harmonikarjev pod mentorstvom Klemna Lebnarja bo jutri ob 20. uri v Kazljah (za Gostilno na placu), solopevcem pod vodstvom Thomasa Heyerja bodo nastopili v soboto ob 20. uri v cerkvi sv. Danijela v Štanjelu. Vstop prost.

KNJIŽEVNOST - V torek osem dogodkov

Festival Vilenica od Trsta do Maribora

Pred vrati je trideseti Mednarodni literarni festival Vilenica, katerega uradni del bo potekal od 2. do 6. septembra. Kot običajno pa je v različnih lokacijah na sporedu več predvečerov, prvi predhodni dogodek bo sicer že to soboto v Biljah, kjer se bo na literarnem večeru pod murvo v ateljeju Negovana Nemca predstavil Milan Jesih, slovenski avtor v središču 2015. Pravi plaz dogodkov bo v torek, na predvečer začetka festivala, ob 19. uri, ko bodo sočasno na sporedu srečanja v Trstu, Volčjem gradu, Pliskovici, Ljubljani, Mariboru, Celju, Trbovljah in Kopru.

Na sedežu Srednjeevropske pobude (SEP) v Ul. Genova 9 v Trstu se bosta predstavila 33-letna književnica Materyna Kalytko in Mirko Božič. Prva je ukrajinska pesnica in prevajalka, ki je že izdala šest pesniških zbirk, njeno najnovejšo delo Kativnyna. Vynohradnyk. Dim (Mučilnica. Vinograd. Dom.) je bila izbrana za najboljšo ukrajinsko knjigo leta 2014. Mirko Božič, rojen v Mostarju v Bosni in Hercegovini, pa je pesnik, pisec kratkih zgodb, esejist in ustanovitelj združenja mladih književnikov z območja Balkana United Literary Front. Izdal je tri pesniške zbirke in prejel več nagrad. Leta 2014 je prejel pisateljsko štipendijo Srednjeevropske pobude (SEP). Z njima se bo pogovarjala Patrizia Vascotto, večer so organizira Skupina - Gruppo 85.

V Mladinskem hotelu v Pliskovici bo gost 32-letni pesnik Karlo Hmeljak iz Kopra (povezuje Barbara Čepirlo), pri Davidu in Martini v Volčjem gra-



MIRKO BOŽIČ



KATERYNA KALYTKO

du pa Venio Taufer (povezuje Martina Kafol). V Cankarjevem domu v Ljubljani se bo predstavil izraelski pisatelj Etgar Keret, v Salonu uporabnih umetnosti v Mariboru pa bo nastopil letošnji nagradenec Vilenice, češki pisatelj Jachim Topol, skupaj z Andrejem Hočvarjem. Šmartinsko jezero pri Celju bo prizorišče srečanja z indijskima avtorjema Haraprasadom Dasom in Sitanhujem Yashaschandrom, na Gradišču Trbovlje bosta nastopila Hrvat Goran Ferčec in Slovenka Polona Glavan, na sedežu RTV centra v Kopru pa bo gost Milan Jesih. Vsa torkova srečanja bodo, kot omenjeno, ob 19. uri.

filmi@primorski.eu **GREMO V KINO**



Taxi Teheran

Iran 2015

Režija: Jafar Panahi

Igrata: Jafar Panahi in Hana Saeidi

Ocena: ★★★★★

POGLEJ TRAILER!



Rumeni taksi vozi po cestah in ulicah Teherana. Po prevozu segajo številni ljudje, ki se peljejo v eno in drugo smer in pripadajo najrazličnejšim družbenim slojem. Za volanom ne sedi katerikoli voznik, temveč Jafar Panahi, ki spet snema prepovedan film.

Tako, v družbi dveh žensk, ki v veliki stekleni posodi nosita rdečo ribico, v družbi mladoporocencev, in spet druge ženske, ki išče pomoč za ranjenega moža ter Panahijeve nečakinje, ki mora za nalogo posneti film, spremljamo vsakdan mesta, ki se iz avtomobilske perspektive zdi karseda normalno, ob prisostvovanju pogovorom pa razumemo, da v resnici ni.

Jafar Panahi si je tokrat izposodil napol dokumentarno in napol igrano filmsko pripoved, da bi prav preko nje ponudil pogled na sodobni Teheran in to izza volana barvanega taksija. Film je tako posnel s kamero, ki je bila nameščena v notranjosti vozila.

Letos februarja so Taksij Teheran pretihotapili iz države in ga predstavili na Berlinskem festivalu kjer je prejel zlatega leva. Nagrade seveda Panahi ni mogel dvigniti, zato jo je prejela mlada režiserjeva nečakinja Hana Saeidi, ki je s stricem nastopila v delu.

Iranskega režiserja so doma aretirali kmalu zatem, ko je bilo objavljeno njegovo imenovanje v žirijo Berlinala leta 2011 in ga pri tem obsodili na šest let zapora in 20-letno prepoved opravljanja svojega dela zaradi kritičnosti do oblasti. Jafar v resnici ne tiči za rešetkami, a tvega vsak trenutek, da mu postavijo lisice, saj kljub strogi prepovedi še vedno ustvarja in pripoveduje o Iranu. Obsodili so ga zaradi dokumentarca, ki ga je želel posneti o nemirih, ki so vzniknili po spornih predsedniških volitvah leta 2009 in 54-letni Panahi od takrat ne sme zapustiti države.

Kot je povedal po berlinskem uspehu, "nobena nagrada ni vredna toliko kot to, da bi moje filme lahko videli tudi v Iranu", kjer so mu prav zaradi kritičnosti do oblasti prepovedali opravljanje režiserskega poklica in ga zdaj obtožujejo, da snema filme, ki so namenjeni samo tujim festivalom... (Iga)



Sanjava Vipava

Gabrci se že pet let družijo in s plovili spuščajo po Vipavi

Smisel kulturnih društev ni le v neogovornju zborovskega petja, organiziranju predavanj, razstav in drugih prireditev. Že samo izraz »društvo« pove, da gre za okolje, kjer se ob kulturnih dejavnostih ljudje družijo ter predajajo tudi sprostivnim in razvedrilnim dejavnostim. Zelo domiselni so pri društvu Skala v Gabrjah, kjer od časa do časa organizirajo kako svojevrstno prireditev. Nekoč so tam potekala tekmovanja v košnji, ki so se jih udeleževali kosci iz vseh bližnjih vasi in tudi iz mesta.

Letos so na veliki šmaren spet pripravili spust po Vipavi za odrasle in mlade. Udeležba na veslanju po reki, ki teče

v neposredni bližini hiš, je bila množična, saj se je na vodi zvrstilo kar enajst plovil, od kajakov do kanujev in gumenjakov. Pobuda se je prijela in postaja tradicionalna, saj je bila letošnja že peta po vrsti. Kdor je bil mnenja, da za takšne prireditve ob velikem šmarnu ne bo zadostnega odziva, se je krepko uštel. Odziv je bil nadpovprečno dober, saj se je veslanja po Vipavi udeležilo preko trideset krajanov. Nekateri, bolj večji veslanja, so praznični spust pričeli v Orehovljah, večina z majhnimi otroki vred pa se je odločila za start »pri Grabcu«, tik državne meje. Cilj je bil v Gabrjah, zraven male jase, ki ji domačini pravijo »Pri Tincici«.



Ob spustu tudi kopanje za najmlajše

Večji ali manjši čolnarski velikošmarnski trud je bil za vse poplačan z vsakovrstnimi dobrotami, ki so jih pripravile društvene članice. Pripravili so tudi tekmovanje, a ne v plavanju in veslanju, kot bi si pričakovali od ljudi, ki živijo ob reki, temveč v kulinaričnih spretnostih. Doljani in Gorjani z dveh predelov vasi so se pomerili v pečenju mesa na žaru. Prava veselica. Povedali so, da so žirijo sestavljali zgolj vegetarijanci, ki pri ocenjevanju niso imeli lahkega dela. Malo hecno, a ne preveč, so na koncu sodniki salomonsko razsodili, da so svinjsko meso najboljšje spekli Gorjani, za goveje pa so pravi mojstri v Dolnjih Gabrjah. Piščančje meso je bilo odlično pri obeh tekmovalnih skupinah. Dobra kapljica in nasploh dobra volja sta premagali vse živahne razprave, ki se rodijo po takšnih tekmovanjih. Družabnost je trajala pozno v noč.

Posnetka, ki ju objavljamo ob članku, nista le zanimiva za odrasle in otroke, ki so na njih prikazani. Ne gre le za živopisno dopolnitev informacije o dogodku. Bralca vabimo, da pomisli, s kakšno ra-

dovednostjo in zvedavo gledamo črno bele fotografije iz prve polovice prejšnjega stoletja: birne, poroke, pogrebe, sokolske telovadce, tamburaške skupine, še prej pa ljudske tabore, vojaške zборе, dramske skupine. In sedaj se zamislimo in pomislimo, kako bo takšen posnetek pritegnil pozornost raziskovalcev in navadnih ljudi čez trideset let. Nam se zdi povsem običajno, kar gledamo, toda odtenki bodo že čez dvajset let izjemno pomembni za spominjanje oziroma za dojetanje sedanjih navad, oblačil, materialov, načinov nastavljanja pred fotografom itd.

Bodo obleke iz istega oziroma podobnega materiala? Kaj pa avtomobili? Že sedaj so neverjetne razlike med vsem prikazanim in tistim, kar lahko opazimo na podobnih veslaških posnetkih izpred tridesetih let. Kot če bi bil svet povsem drugačen. Bo še mogoče doživljati Vipavo v strugi in ne le z bližnjih bregov? Če izvzamemo poplave, ki so se v zadnjem desetletju pojavljale povprečno vsaka tri ali štiri leta, ali bo Vipava še tako sanjavo tihotna in bregovi tako zeleno zaraščeni? (vip, ar)



Za spomin so se nastavili fotografu

GORICA - Kritični poseg Walterja Bandlja

»Župan pozabil na privez v Podgori«

»Kajakaštvo ne bo ostalo na suhem«

»Pri načrtovanju infrastruktur za turistično ovrednotenje Soče, s čimer se ukvarja Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje, je župan Ettore Romoli pozabil na privez za kajake pri Podgori. Bivši rajonski svet je na občino vsako leto pošiljal pisma z zahtevo, naj se mali privez zgradi ob bregu, kjer se zaključuje Soška regata. Deset milijonov za EZTS, od tega pa niti 5000 evrov za Podgoro. To je sramota!« je kritičen Walter Bandelj, občinski svetnik v Gorici in bivši predsednik podgorskega rajona.

»Načrt za uresničitev čezmejnega obsoškega parka, ki je bil izdelan julija letos, je le ogrode oziroma groba podlaga, ki predvideva naknadno nadgradnjo. Ta bo upoštevala vse predloge, ki gredo v smer povečanja obsoške ponudbe in privlačnosti. Ker je v tem okviru kajakaštvo kvalificiran element, mu bo posvečena primerna pozornost,« zagotavlja Livio Semolič, predsednik komisije za urbanistiko pri EZTS GO, ki je pripravila iztočnice za turistično ovrednotenje Soče in za ureditev športno-rekreativnega parka, ki se bo raztezal čez obe državi.



Soški breg pri Podgori, kjer naj bi uredili privez

Med kajaki lepotec iz leta 1952



V Trgovskem domu na Verdijevem korzu v Gorici bo danes ob 18. uri odprtje razstave o tridesetletnem prirejanju Soških regat. V obnovljenem pritličju palače bo na panojih prikazano dokumentarno gradivo, posebej privlačen pa bo vogalni prostor, kjer bo na ogled nekaj kajakov, med njimi tudi »lepotec« in prava redkost - lesen čoln solkanske izdelave iz leta 1952! Zaradi bogatega gradiva in predvsem zaradi sporočilnosti zasluži razstava najbolj izpostavljen javni prostor na glavni mestni prometnici.

MIREN-SOVODNJE - Kolesarska steza, ki se konča na meji

Komu je namenjena?

Pridno jo uporabljajo tudi avtomobilisti - Na odseku »stare« Štrdalte prometnih znakov ni



V bližini mirenškega mejnega prehoda je slabih sto metrov dolga cesta, za katero pa se žal ne ve, komu je namenjena, čeprav jo že lep čas dejansko uporabljajo kolesarji, pešci in tudi avtomobilisti. Odsek nekdanje Štrdalte namreč nima nobenega prometnega znaka pa tudi drugih napisov ni videti razen table - na skrajnem in slabo opaznem mestu, prav na meji -, da so bila dela opravljena v sklopu evropskega načrta Crocetal - Krajina in čezmejne kolesarske poti.

Zdi se, da so na kolesarsko stezo, dejansko pa splošnemu prometu odprto cesto, pozabili. So pa možnost nove in krajše povezave že pred meseci zagrabili avtomobilisti iz ene in druge strani državne meje, občasno tudi avtomobilisti iz drugih držav. Ker je cesta-steza na mejni črti prekinjena, preurejena in obnovljena cesta nima povezave s slo-

venskim cestnim omrežjem. Pa so uporabniki to pomanjkljivost odpravili na lastno pobudo s tem, da so uredili krajšnico preko travnika oziroma njive.

Stanje odpira niz vprašanj predvsem glede prometne varnosti. Uporabniki se vključujejo na državno cesto št. 55 v križišču, ki ni označeno in kjer je vidljivost izredno omejena zaradi prisotnosti cipres in druge vegetacije ter to na ravnem odseku pomembne prometnice med Gorico in Trstom, kjer sicer velja omejitev hitrosti, kar pa spoštujejo bolj redki avtomobilisti. Varnost ogroža tudi grušč, ki ga avtomobilisti vnašajo na vozišče državne ceste.

Nekoliko bolj urejeno je stanje na slovenski strani, kjer je v bližini novega križišča pred mirenškim pokopališčem postavljen znak z opozorilom, da cesta nima izhoda.



Grušč, ki ga avti vnašajo na vozišče državne ceste

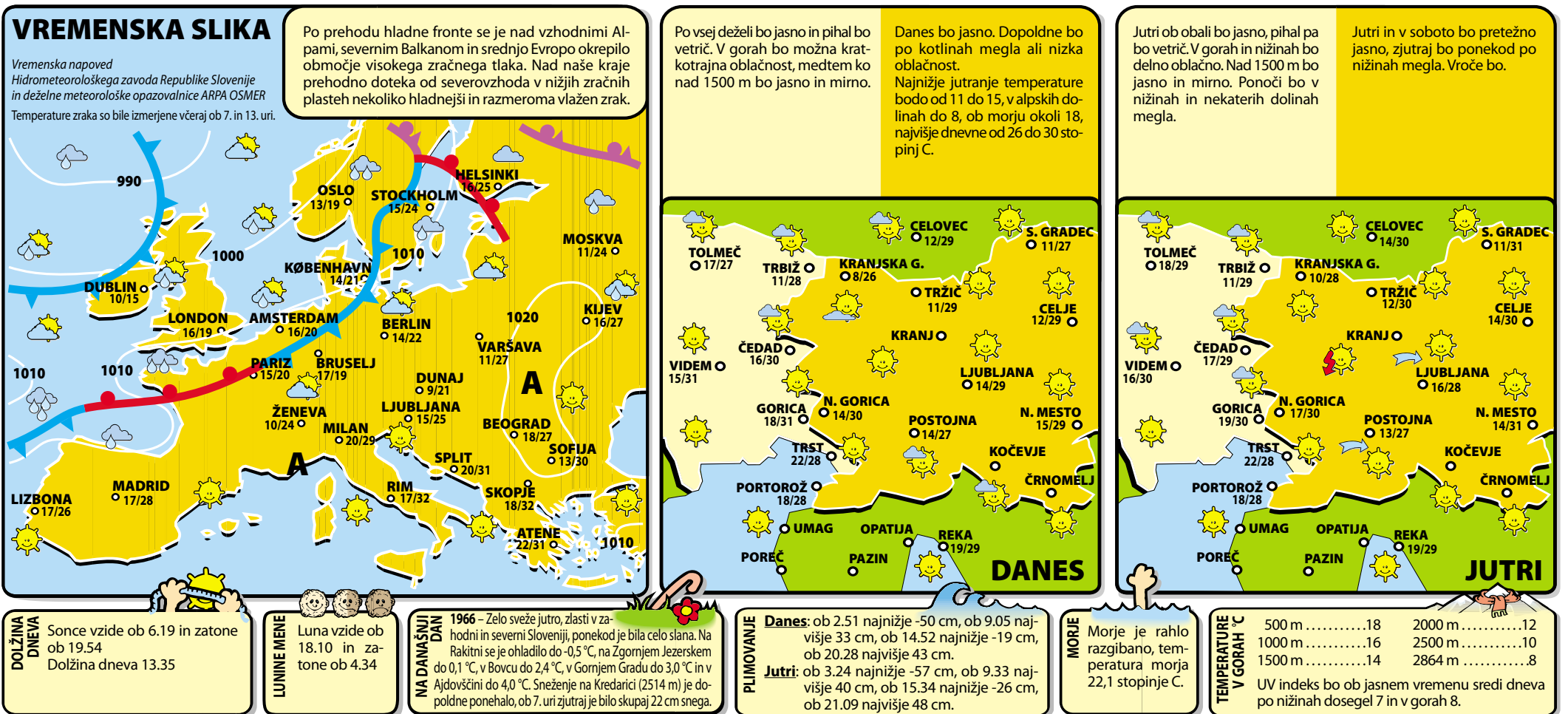
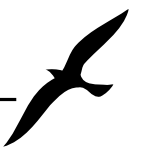
OKUSI NA MEJI

Za »slovenske« majčke je pogoj tristo naročil



Italijanski napis na promocijskih artiklih

V torek so predstavili promocijske artikle, ki si jih bodo ob letošnjih Okusih na meji lahko nabavili obiskovalci poulične prireditve. »Škoda le, da na njih piše izključno Gusti di frontiera. Kako je mogoče, da občina vsaj za naša društva ni predvidela majčk s slovenskim napisom? Ni mogoče, da govorimo o ETZS, čezmejnem soškem parku in skupnem uradu CUP, nato pa pozabimo na slovenščino. Dober del obiskovalcev praznika prihaja vendar iz Slovenije,« pravi občinski svetnik SSK Walter Bandelj, ki je včeraj pisno pozval odbornico Arianno Bellan, naj ukrepa. Ta se je takoj odzvala: z občine je kmalu prišlo sporočilo, da bo majčke in druge promocijske artikle kulinarčne prireditve mogoče nabaviti tudi s slovenskim napisom, za to pa bi bilo potrebno predhodno zbrati kar 300 naročil. »Postavila sem se v stik s podjetji RO.GOL in Mittelpoint, ki bosta prodajali reklamne artikle. Občina je sprejela njuno ponudbo, potem ko se na javno dražbo ni prijavil nihče,« je pojasnila Bellanova. Bandelj z odgovorom ni bil zadovoljen. »Kdo bo naročil 300 majčk? Tudi če bi jo nabavili vsi prostovoljci, ki bodo delali v šotorih slovenskih društev, bi jih ne naročili več kot 50,« pravi Bandelj, ki pa ne izključuje, da si bodo društva sama priskrbeli majčke s slovenskimi napismi: »Menim, da jih lahko nabavimo tudi za nižjo ceno.«



75.000 kandidatov za 30 mest za streženje čaja

NEW DELHI - Indijski uradniki so opustili načrt za zaposlitev 30 delovnih mest v močno zaželenem javnem sektorju, saj se je na razpis prijavilo kar 75.000 kandidatov. Med kandidati za mesta pomočnikov, ki na uradnih dogodkih strežejo čaj, so bili tudi visoki izobraženi ljudje z univerzitetnimi diplomami. Vladni urad indijske zvezne države Chhattisgarh je bil osupel nad številom prijavnih na 30 razpisanih delovnih mest za neke vrste služabnike, ki pretežno strežejo čaj. Razpisano delo je plačano z okoli 190 evri mesečno. Vodja urada Amitabh Panda je povedal, da so po prejemu 70.000 spletnih in 5000 osebnih prijavnih preklicali napovedano testiranje kandidatov. Med prijavljenimi so bili tudi inženirji in diplomanti menedžmenta.

Za nagrado je obljubil 2675 rolic toaletnega papirja



DÜSSELDORF - Nemški proizvajalec toaletnega papirja Hakle je ostal brez svojega »H«. Poslojce v Düsseldorfu, kjer ima podjetje sedež, tako že teden dni krasi zgolj »akle«. Policija je včeraj potrdila, da H ni izginil kar tako, temveč da je šlo za krajo. Podjetje tistemu, ki bi jim ljubi H vrnil, obljublja nagrado: 2675 rolic toaletnega papirja ali 1000 evrov. Izginuli H je bil sicer kar impozantna stvar. Aluminijasta črka je namreč merila dober meter, je sporočila nemška tiskovna agencija dpa. Obljubljena nagrada, pomeni 334 paketov po osem rolic. To pa bi lahko človeku zadostovalo za nekaj let. In v podjetju zagotavljajo, da nikar ne gre za marketinški trik.

TRGATEV - V slovenski Istri in v Brdih že začeli s trganjem, sledita Vipavska in Kras

Obeta se zelo dobra letina

VIPAVA / DOBROVO / SEŽANA / KOPER - V zadnjih avgustovskih dneh se na Primorskem začne letošnja trgatva. V Slovenski Istri so začeli trgati v ponedeljek, Brici so prve grozde obrali v sredo, v Vipavski dolini pa bodo s trgatvijo zgodnjih sort začeli konec tedna.

Grozdje je lepo in zdravo, količine pa tolikšne, kot so v povprečnih letinah, napovedujejo primorski vinogradniki. V Vinakopru so s trgatvijo začeli malo prej kot lani, in sicer že v ponedeljek. Kot je na novinarski konferenci pojasnil glavni enolog Boštjan Zidar, so začeli z rumenim muškatom, ki bo namenjen prvemu moštu - tega bodo v pokušino ponudili že to soboto na Pristaniški ulici v Kopru - sledile pa bodo sorte, namenjene pridelavi penin (chardonnay, beli pinot, malvazija).

Nadaljevali bodo z rdečimi trgovinami chardonnaya, sivoga pinota, avtohtone sorte cipri in tudi nekaj sauvignona, sledila bo njihova glavna bela sorta

malvazija, v prvi polovici septembra pa še refošk. Prvi mož Vinakoper Nevio Pucer je sicer napovedal količinsko povprečno, a po kakovosti zelo dobro letino, kar je zelo pomembno po dveh ali treh letnikih, ki niso bili najboljši niti po količini niti po kakovosti.

»Grozdje izredno lepo dozoreva. Gre za lepo, enakomerno dozorevanje in pa seveda tudi tisto lepo obarvanost rdečih sort grozdja, kar nakazuje, da bo en lep letnik tudi za rdeče sorte,« je še dodal Zidar.

Suša tako ni preveč vplivala na ko-



lično pridelka. Predelali bodo okoli 4700 ton grozdja, od tega 4200 lastnega in okoli 500 ton odkupljenega, iz tega pa bodo predvidoma pridobili 3,5 milijona litrov mošta, in sicer 40 odstotkov iz belih ter 60 odstotkov iz rdečih sort.

V Kleti Brda bodo s trgatvijo zgodnjih sort začeli v sredo, trgatva pa bo predvidoma trajala do začetka oktobra. »Po dveh količinsko šibkejših letnikih pričakujemo normalno dober pridelek - to je približno sedem milijonov kilogramov grozdja. S prilagoditvijo dela v vinogradu smo ohranili kakovost kljub visokim temperaturam. Grozdje je zdravo - pričakujemo kakovostno zelo dober letnik,« je povedal direktor Kleti Brda Silvan Peršolja. Trgatve bodo začeli s sortami za penine, to sta modri pinot in chardonnay, nadaljevali s sivim pinotom in sauvignonom ter ostalimi belimi sortami. Z rdečimi bodo pričeli v drugi polovici septembra, saj čakajo na optimalno zrelost, pa je pojasnil enolog Kleti Brda Darinko Ribolica.

Na Vipavskem začenejo trgatve ob



koncu tedna. V Agroindu bodo najprej potrgali in odkupili sorto sivi pinot, nadaljevali pa s sauvignonom in modrim pinotom, je za STA povedal direktor Agroinda Boris Bajc. »Grozdje je zdravo, sladkorji in kisline tudi, želimo pa si še nekaj lepih dni, da se bo to razmerje še pravilno uskladilo,« je povedal.

V Vipavi pričakujejo, da bodo od kooperantov odkupili do štiri milijone ton grozdja, v svojih vinogradih pa bodo predvidoma pobrali okoli 1,3 milijona kilogramov grozdja. »Smo torej v pričakovanoju dobre trgatve,« je še dejal Bajc.

Na Krasu bodo začeli trgati nekoliko kasneje. Trgatva belih sort se bo po besedah kmetijske svetovalke Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica Majde Brdnic predvidoma začela po 12. septembru, rdeče sorte pa bodo prišle na vrsto v začetku oktobra. Tudi na Krasu je grozdje v letošnjem letu zdravo, po nekaj slabših letih je pričakovati normalno in po kakovosti dobro letino. Na Krasu je z vinogradi zasajenih okoli 600 hektarov zemljišč, ob normalnih letinah pa na hektar vinograda pridelajo okoli pet ton grozdja.

